

Vantaan kaupunkiympäristölautakunnan lupajaosto

Asia

Johan i Hallen & Bergfalk oy / ympäristöluvan lupamääräyksessä 19 määrätty erityinen selvitys / kalankäsittelylaitos, Vaarala

Luvanhaltija

Johan I Hallen & Bergfalk Oy
Kuussillantie 16a
01230 Vantaa
y-tunnus: 2917683-5

Toiminta

Erityinen selvitys koskee kalankäsittelylaitoksen toimintaa osoitteessa Kuussillantie 16a, 01230 Vantaa

Sisällys

1 PERUSTIEDOT	4
1.1 Hakemuksen vireilletulo	4
1.2 Hakemuksen peruste	4
1.3 Toiminnan luvanvaraisuus	4
1.4 Toimivaltainen viranomainen	4
2 TAUSTATIEDOT	4
2.1 Sijainti	4
2.2 Kaavoitus	4
2.3 Päätökset ja sopimukset	5
2.3.1 Voimassa oleva ympäristölupa	5
2.3.2 Erityistä selvitystä koskeva lupamääräys	5
2.3.3 Muut päätökset, selvitykset ja suunnitelmat (viranomaisen merkintöjä)	5
3 HAKEMUS (ERITYINEN SELVITYS)	7
3.1 Yleiskuvaus	7
3.2 ympäristöolosuhteet	8
3.3 Rakennusten ja piha-alueiden kuvaus	8
3.4 Vaarallisten kemikaalien ja jätteiden sekä palavien materiaalien varastojen kuvaus	9
3.5 Vesien johtamisen ja maanalaisten tilojen kuvaus	10
3.6 Kohteen paloturvallisuuden arviointi	10
3.7 Sammutusveden tarpeen ja syntyvän sammutusjäteveden määrän arviointi	10
3.8 Sammutusjätevesien hallinnan kuvaus	11
3.9 Toimintavarmuuden ylläpidon kuvaus	12
4 ASIAN KÄSITTELY	12
4.1 Täydennykset	12
4.2 Tarkastukset	13
4.3 Tiedoksianto ja tiedottaminen	13
4.4 Lausunnot ja vastineet	13
4.4.1 Ensimmäisen lausuntokierroksen lausunnot ja vastineet	13

Vantaan kaupunkiympäristölautakunnan lupajaosto

4.4.2 Toisen lausuntokierroksen lausunnot ja vastineet	18
5 YMPÄRISTÖNSUOJELUVIRANOMAISEN RATKAISU	20
6 RATKAISUN PERUSTELUT	21
6.1 Selvityksen hyväksyminen	21
6.2 Vastaus lausuntoihin	22
7 PÄÄTÖKSEN VOIMASSAOLO	22
8 SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET	22
9 KÄSITTELYMAKSU JA SEN MÄÄRÄYTYMINEN	22
10 PÄÄTÖKSEN TIEDOKSIANTO JA PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN	23
11 MUUTOKSENHAKU	23

1 PERUSTIEDOT

1.1 HAKEMUKSEN VIREILLETULO

Erityistä selvitystä koskeva hakemus (sammutusjätevesien hallintasuunnitelma) on tullut vireille Vantaan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisessa 19.2.2025.

1.2 HAKEMUKSEN PERUSTE

Vantaan ympäristönsuojeluviranomaisena toimivan kaupunkiympäristölautakunnan lupajaoston 20.8.2024 § 77 myöntämän ympäristölupapäätöksen lupamääräyksen 19 mukaan luvanhaltijan on toimitettava lupaviranomaiselle ympäristönsuojelulain 54 §:n mukainen erityinen selvitys sammutusjätevesien hallinnasta.

Hakemus on tullut vireille ympäristönsuojelulain (527/2014) 90 §:n perusteella, jonka mukaan lupaviranomainen voi täsmentää lupamääräystä tai täydentää lupaa saman lain 54 §:n nojalla saadun erityisen selvityksen perusteella. Asian käsittelyssä noudatetaan, mitä 96 §:ssä säädetään.

1.3 TOIMINNAN LUVANVARAISUUS

Toiminta on luvanvaraista ympäristönsuojelulain 27 §:n 1 momentin ja liitteen 1 taulukon 2 kohdan 10 b2) perusteella: ”Kalaa tai kalastustuotteita käsittelevä tai jalostava laitos, joka käyttää eläinperäisiä raaka-aineita vähintään 100 tonnia vuodessa ja jonka valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetti on enintään 75 tonnia vuorokaudessa”.

1.4 TOIMIVALTAINEN VIRANOMAINEN

Toimivaltainen viranomainen on kunnan ympäristönsuojeluviranomainen ympäristönsuojelulain 34 § 2 momentin ja ympäristönsuojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen (713/2014) 2 § 1 momentin ja 2 momentin kohdan 9 a) perusteella: ”Kalaa tai kalastustuotteita käsittelevä tai jalostava laitos, joka käyttää eläinperäisiä raaka-aineita vähintään 100 tonnia vuodessa ja jonka valmiiden tuotteiden tuotantokapasiteetti on enintään 75 tonnia vuorokaudessa”. Vantaan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisena toimii kaupunkiympäristölautakunnan lupajaosto.

2 TAUSTATIEDOT

2.1 SIJAINTI

Hakemuksen mukainen toiminta sijoittuu Vaaralan kaupunginosaan, kiinteistölle 92-93-140-4, osoitteeseen Kuussillantie 16a, 01230 Vantaa.

2.2 KAAVOITUS

Voimassa olevissa maakuntakaavoissa laitoskiinteistö sijoittuu Uusimaa-kaava 2050 lainvoimaisessa kaavakokonaisuudessa Helsingin seudun vaihemaakuntakaavan alueelle. Kyseisessä vaihemaakuntakaavassa laitos on taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeen ja Fazerilan pohjavesialueen kaavamerkintöjen alueilla. Laitosalueesta etelään on merkitty virkistysalueen aluevaraus.

Voimassa olevassa Vantaan yleiskaava 2020:ssä laitoskiinteistö sijoittuu asuinalueelle (A) ja pohjavesialueelle (pv). Laitoksen pohjoispuolella on kestävän kasvun vyöhykkeen kaavamerkintä ja liikenneyhteys sekä koillisessa tärkeä joukkoliikenteen vaihtopaikan (LJ) merkintä. Tästä etelään kulkee raitiotien merkintä. Laitoksesta lounaaseen on urheilu- ja virkistyspalveluiden alue (VU) sekä lähivirkistysalue (VL).

Kiinteistöllä on voimassa 27.3.2023 Vantaan kaupunginvaltuustossa hyväksytty Vantaan ratikan asemakaavamuutos nro 002451, jolla laitos sijoittuu teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueelle (T). Korttelia koskevassa määräyksessä todetaan mm., että alueelle ei saa sijoittaa toimintaa, joka aiheuttaa ympäristöhaittoja. Lisäksi laitos sijoittuu tärkeän pohjavesialuemerkin (pv) alueelle. Pohjavesialuemerkinä todetaan mm., että alueella harjoitettava toiminta ei saa vaarantaa pohjaveden laatua ja määrää eikä alueella saa käsitellä pohjavettä vaarantavia kemikaaleja.

2.3 PÄÄTÖKSET JA SOPIMUKSET

2.3.1 Voimassa oleva ympäristölupa

Toimintaa koskee Vantaan kaupunkiympäristölautakunnan lupajaoston 20.8.2024 § 77 myöntämä ympäristönsuojelulain 27 §:n mukainen ympäristölupa ja vesilain 4 luvun 12 §:ssä tarkoitettu poikkeaminen pohjavedenottamoiden suoja-aluepäätöksestä (VD/4143/11.01.01.00/2023). Päätös on lainvoimainen.

2.3.2 Erityistä selvitystä koskeva lupamääräys

Päätöksen 20.8.2024 § 77 lupamääräyksessä 19 luvanhaltijalta on edellytetty sammutusjätevesien hallinnasta mahdollisen tulipalon aikana seuraava selvitys:

”Luvanhaltijan on laadittava sammutusjätevesien hallintasuunnitelma, jonka tulee sisältää vähintään sammutusjätevesien laadun ja määrän arviointi, keräysmenetelmät (toimenpiteet onnettomuustilanteessa) sekä käsittelytapa ja -paikka. Suunnitelma on toimitettava Vantaan ympäristökeskukseen lupaviranomaisen hyväksyttäväksi viimeistään kuuden (6) kuukauden kuluessa tämän lupapäätöksen lainvoimaistumisesta. Lupaviranomainen voi täsmentää lupamääräystä tai täydentää lupaa selvityksen perusteella.”

2.3.3 Muut päätökset, selvitykset ja suunnitelmat (viranomaisen merkintöjä)

Pohjavesialueen suojelusuunnitelma

Viranomaisen käytettävissä on ollut Fazerilan pohjavesialueen suojelusuunnitelma (31.8.2015, Ramboll Finland oy) karttaliitteineen. Suojelusuunnitelman kohdassa 4.1 kerrotaan Fazerilan pohjavesialueesta mm. seuraavaa:

"Fazerilan pohjavesialue (0109252) on Vantaan kaupungin itäosassa sijaitseva vedenhankintaa varten tärkeä pohjavesialue. Pohjavesialueen länsiosa sijoittuu osittain Helsingin kaupungin alueelle. Fazerilan pohjavesialue on riskialue, jonka määrällinen tila on hyvä, mutta kemiallinen tila huono johtuen pohjavedessä todetuista orgaanisista liuottimista sekä torjunta-aineista. Haitta-aineiden päästölähde ei ole selvillä. - -

Fazerilan pohjavesialue on sora- ja hiekkamuodostuma, jota rajaavat moreeni- ja kalliomäet sekä hienoainesvaltaiset maalajikerrokset. Alueen keskiosassa on soravaltainen selänne, jonka pohjoispuoli on suurelta osin kaivettu pois soranoton myötä. Pohjavesialueen länsiosassa maaperä on hiekkaa ja soraa ja itäosassa hiekkaa. Monin paikoin karkeat maalajit peittyvät hienoaineskerrosten alle ja hienoainesta on lisäksi välikerroksina. Maakerrospaksuus on suurimmillaan jopa 19 metriä, mutta pääosin maakerrokset ovat alle 10 metriä paksuja. Muodostuman hiekkakerrokset jatkuvat lännessä Slåttmossenin turve- ja hienoaineskerrosten alla. Idässä pohjavesialue rajautuu Långmossen-suohon.

Kalliokynnykset jakavat pohjavesialueen neljään osa-alueeseen. Läntisellä osa-alueella (osa-alue I) Slåttmossenin ympäristöön sijoittuvat Fazerin vedenottamo I ja käytöstä poistettu Fazerin Mira IV. Keskiosassa (osa-alue II) on Fazerin vedenottamo II ja itäosassa (osa-alue III) Valion vedenottamo. Pohjavesialueen eteläosassa on pieni osa-alue, jolla on aikaisemmin sijainnut Rajakylän vedenottamo.

Alueella I päävirtaussuunta on etelään Slåttmossen -suolle ja vähäisemmissä määrin koilliseen. Suon pohjoispuolella on hyvin lajittuneita sorakerroksia ja vedenjohtavuus on hyvä. Muodostumisalueen länsiosassa on neljä pohjavesilammikkoa, Vaaralan lammet. Pohjavesi on tasolla +28...+29 m.

Alueella II sijaitsee Fazerin tehdas ja vedenottamo Fazer II. Pohjaveden päävirtaussuunta on pohjoiseen ja pohjaveden taso on noin +28 m. Pohjavesi purkautuu Kuussillan alueen ojaistoihin. - -"

Pohjavedenottamoiden suoja-aluepäätökset ja poikkeaminen

Länsi-Suomen vesioikeus on vahvistanut vuonna 1975 vedenottamo- ja lähisuoja-alueet maankäyttörajoituksineen Fazerilan pohjavesialueella sijaitseville Fazer I, II ja IV-ottamoille (Fazer IV-vedenottamo on poistettu käytöstä). Länsi-Suomen ympäristölupavirasto muutti 7.7.2000 tekemällään päätöksellä (53/2000/1, dnro 98033) suoja-alueen rajoja ja suoja-aluemääräyksiä. Vaasan hallinto-oikeus muutti 4.5.2001 tekemällään päätöksellä (01/0064/2, dnro 01540/00/8150) ympäristölupaviraston päätöstä.

Johan i Hallen & Bergfalk oy:n kalankäsittelylaitos sijoittuu Fazerin pohjavedenottamoiden suoja-aluepäätöksen mukaiselle kaukosuojavyöhykkeelle. Laitokselle on ympäristöluvan yhteydessä myönnetty poikkeaminen suoja-aluepäätöksen määräyksestä 1 ympäristönsuojelulain liitteessä 1

tarkoitettun ympäristöluvanvaraisen toiminnan sijoittamisen mahdollistamiseksi suoja-alueen kaukosuojavyöhykkeelle.

Pohjavesiyhteistarkkailun vuosiraportti

Fazerilan pohjavesialueella toteutetaan usean ympäristölupalaitoksen sekä Vantaan kaupungin toimeksiannosta yhteistarkkailua. Näytteenotosta ja raportoinnista vastaa Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistys ry (VHVSY). Vuosiyhteenvetoraporttien hydrogeologisessa kuvauksessa (esim. raportti 13/2025) todetaan mm.:

”Fazerilan pohjavesialue jakautuu useaan osa-alueeseen, joiden välillä pohjaveden virtaus on kokonaan tai osittain estynyt kalliokohoumien ja hienoaineskerrosten vuoksi. Tätä ilmentävät usean metrin erot pohjaveden pinnankorkeuksissa alueen eri osissa. Pohjavesialueen länsipäässä, jonne riskitoiminnot ovat keskittyneet (Ramboll 12.6.2015), pohjavesi virtaa pääasiassa itään ja koilliseen ja purkautuu Lähdepuiston alueella. Alueella tehtyjen maatulku- ja maastututustulosten perusteella on arvioitu, että Fazerin tehdasalueen ja pohjavesialueen länsiosan välillä on pohjaveden virtausta ohjaava kalliokynnys, joka rajoittaa virtausyhteyttä alueiden välillä, erityisesti pohjavedenpinnan ollessa alimmillaan (Mäkinen 18.8.2015, FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy 31.8.2015). Pohjavesialueen keskiosassa sijaitsevalle Fazer II -ottamolle virtaa pumppauksen aiheuttaman pohjaveden pinnan alenemisen seurauksena pohjavettä säteittäisesti useasta suunnasta, mutta päävirtaussuunta Fazer II-ottamolta on kohti itä-koillista.”

Ympäristölupapäätöksen kohta 4.5 (hulevedet)

Laitoksen ympäristölupapäätöksessä on tuotu esiin, että Vantaan kaupungin johtokartan mukaan Tilustien varrella etelään virtaavassa hulevesiviemärissä on ojassa ns. hörppy. Kyseinen hulevesiviemäri viettää kohti etelää ja kääntyy Tilustien eteläpäädyssä itään. Viemäri jatkaa Kuussillanpuiston kautta Kuussillantien alitse ja Kuussillantien pohjoisemman reunan puolella olevan asuinkorttelialueen poikki viettäen lopulta koilliseen kohti Kirkkokujan ja Pääskyläntien risteystä. Fazerin vedenottamo II:n suunnasta Fazerintiellä kohti Kuussillantietä tuleva hulevesiviemäri viettää pohjoisen suuntaan, eli pois päin vedenottamosta.

3 HAKEMUS (ERITYINEN SELVITYS)

3.1 YLEISKUVAUS

Ympäristökonsultointi EcoChange oy on laatinut Johan i Hallen & Bergfalk oy:n 19.2.2025 päivätyn selvityksen sammutusjätevesien hallinnasta. Selvityksen mukaan yrityksessä käsitellään kaloja, lihoja ja äyriäisiä ja tehdään niistä tuotteita. Kiinteistön omistaa Kokkonen-Holding oy. Tontilla sijaitsee vuonna 1982 rakennettu 2193 k-m²/2560 m² -suuruinen tuotantorakennus, toimisto, varasto sekä 113 k-m²:n autosuoja. Lähimmät asuinrakennukset sijaitsevat noin 100 metrin päässä.

Sammutusjätevesien hallintasuunnitelma perustuu Tukesin vuoden 2019 oppaaseen ”Kemikaalivuotojen ja sammutusjätevesien hallinta”. Lähteenä on käytetty myös ELY-keskuksen

raporttia (8/2018) ”Sammutusjätevesien hallinta ja niiden ympäristövaikutukset”. Lisäksi lähteenä on yrityksen palotekninen suunnitelma (Sampel oy 2021).

Suunnitelma sisältää laitoksen 1. ja 2. kerroksen pohjapiirustukset (saap. 19.2.2025) sekä asema- ja laajennuksen viemäröinti-/pohjapiirustuksen (saap. 14.8.2025).

3.2 YMPÄRISTÖOLOSUHTEET

Yritys sijaitsee Fazerilan pohjavesialueen länsiosassa (osa-alue I) kaukosuojavyöhykkeellä, jossa maaperä on hiekkaa ja soraa. Oy Karl Fazer Ab käyttää tätä pohjavettä tuotannossaan. Osa-alueella I päävirtaussuunta on etelään Slåttmossenin suolle ja vähäisemmissä määrin koilliseen. Suon pohjoispuolella on hyvin lajittuneita sorakerroksia ja vedenjohtavuus on hyvä.

Kiinteistön lounaisnurkalta vedet johdetaan putkessa ja myöhemmin ojassa sekä putkessa, joka vie etelään mutkitellen ja vedet voisivat kenties päätyä pohjaveteen. Ilmeisesti ne myöhemmin jatkavat kuitenkin HSY:n hulevesiviemäriin siten, kuin ympäristöluvassa (kohdassa 4.5) on tarkemmin kuvattu. Vantaan kaupungin hulevesiviemäreitä koskevan johtokartan perusteella hulevedet johtavat laitosalueelta Kuussillanpuistikon kautta koillisen suuntaan, eli pois päin Fazerin vedenottamoista.

Kiinteistön etelä- ja länsipuolella on lahojaviosammalta noin 70–110 metrin päässä laitoksesta ja lounaispuolella viitasammakkoa noin 120 metrin päässä. Arvokas luontotyyppi räme Slåttmossen sijoittuu noin 165 metrin päähän kiinteistöltä. Koivumäen lehmuslehto sijaitsee noin 450 metriä itään/koilliseen. Kalkkikallion luonnonsuojelualue sijaitsee noin 1,7 km luoteeseen. Noin 150 metrin päässä kiinteistöltä lounaaseen sijaitsee Vaaralan lammet, johon suunnitellaan virkistysaluetta. Kiinteistön eteläpuolella on metsää.

3.3 RAKENNUSTEN JA PIHA-ALUEIDEN KUVAUS

Rakennuksen paloluokka on P2. Se on rakennettu vuonna 1982 ja laajennettu/muutettu vuonna 2008. Palovaarallisuusluokka on PVL 1. Rakennuksessa on 2 kerrosta (1. kerros 2266 m² ja 2. kerros 390 m²) sekä kellari, 47 m², yhteensä n. 2408 k-m²/2560 m². Suurin palo-osasto on n. 2180 m², 1. kerroksen tuotantotilat. Rakennuksen korkeus on alle 9 m. Henkilöstöä on alle 50.

Laajennusosat ovat teräsrakenteisia ja pääasiallinen julkisivumateriaali on pelti, lisäksi vanerilevy 100 m uretaani ja toinen vanerilevy. Sisällä on kevyitä seiniä, mm. kipsilevystä.

Rakennuksen palokuormat ja suojaustaso:

- tuotanto- ja varastotilat > 1200 MJ/m²,
- irtainvarastot 600 – 1200 MJ/m²,
- jätehuone 600 – 1200 MJ/m²,
- tekniset tilat < 600 MJ/m²,
- IV-konehuone < 600 MJ/m²,
- toimistot < 600 MJ/m²,

- autosuojat < 600 MJ/m².

Suojaustaso (ST) ST 1: 1, alkusammutuskalusto. Muutosalueen (457 m²) palo-osastojen paloluokka on EI30 (tuotanto- ja varastotilat, mahdolliset alapohjan ontelotilat).

Kerrososastointi on toteutettu paloluokkaan EI60. Kellarikerroksessa on palo-osasto EI60 (A2-rakenne) erottamaan porrashuone ja kellarikerros toisistaan. Kohteessa ei tarvita pinta-alaosastointia.

Pihamaalla oleva erillinen autotalli sijaitsee lähimmillään noin 6,8 m etäisyydellä päärakennuksen ulkoseinästä. Ulkoseinä on osastoitu EI30 niiltä osin, joilta autotalli ulottuu lähemmäksi kuin 8 m.

Piha-alue on asfaltoitu, mutta oja kiinteistön eteläpuolella on luonnonmateriaalia.

3.4 VAARALLISTEN KEMIKAALIEN JA JÄTTEIDEN SEKÄ PALAVIEN MATERIAALIEN VARASTOJEN KUVAAUS

Kiinteistöllä on hyvin vähän vaarallisia kemikaaleja, lähinnä pieni määrä siivouskemikaaleja. Näitä kemikaaleja säilytetään 1. kerroksen siivoojan varastossa, jossa on lattiaviemäri (varautuminen olisi mahdollista esimerkiksi varoaltailla, suljettavissa olevilla viemäreillä ja kaivonsulkijamatoilla).

Pesukemikaaleja ovat:

- Topaz CL,
- Sani 100,
- Jontec 300,
- Kemvit Tempo 1000 yleispuhdistusaine 5 l,
- Diversey Divodes FG VT29 0,75 l (suihkepullo) + 5 l kanisteri,
- Kemvit professional Super-Rinse kiertoilmaunin huuhteluaine,
- Kemvit Super-Clean höyryuunin pesuaine,
- Diversey SURE Hand Dishwash,
- Diversey Delladet VS2 20 l (kenkäpesuri),
- K.O.K.O. ALU konepesuaine (tiskikoneet).

Pesukemikaaleille on käytössä riittävän suuri suoja-allas (29 l), ja tiskihuoneen pesuainekanisterille omansa. Vuosittaisia käyttömääriä ei ole tiedossa. Näiden yhteenlaskettu varastointimäärä on noin 150 litraa, alle 200 litraa joka tapauksessa aina. Lisäksi kiinteistöllä on noin 8 kpl kylmälaitteita. Tulevassa peruskorjauksessa asennetaan 1–2 kpl uusia kylmälaitteita.

Kiinteistön lämmitysöljysäiliö poistettiin, kun kiinteistö siirtyi kaukolämpöön. Kiinteistölle on päiväsaikaan pysäköitynä työntekijöitten henkilöautoja noin 30 kpl. Lisäksi kiinteistöllä käy muita autoja tuomassa ja hakemassa tuotteita.

3.5 VESIEN JOHTAMISEN JA MAANALAISTEN TILOJEN KUVAUS

Kiinteistön hulevedet kerätään kaivoista asfaltoidulta pihalta ja kiinteistön lounaskulmalla on sulkuventtiilillä varustettu kaivo, ennen vesien laskemista ojaan ja hulevesiverkostoon. Kiinteistön jätevedet johdetaan HSY:n jätevesiverkostoon ja pihalla on rasvakaivo. Kellarissa on pommisuoja ja viemäri. Kellarissa on lattiakaivo, mutta sen käyttö vaatii pumpun käyttöä, jotta saisi jätevedet sieltä viemäriin.

3.6 KOHTEEN PALOTURVALLISUUDEN ARVIOINTI

Tiloissa on palovaroittimet ja ne on testattu ja asennettu Securitaksen toimesta mm. keväällä 2023. Palosammuttimet on tarkastettu mm. 27.10.2022 (Firesafe Finland oy). Pelastussuunnitelma on laadittu edellisen omistajan, Arvo Kokkonen oy:n, aikana vuonna 2004 Safe-Team oy:n puolesta ja se on päivitetty tammikuussa 2021. Keski-Uudenmaan pelastuslaitos on tehnyt viimeisimmän palotarkastuksen 24.10.2024.

Räjähdysvaaraa ei kiinteistössä ole. Kiinteistössä ei käsitellä mitään kemikaaleja, jotka voisivat aiheuttaa räjähdysvaaran. Millään kiinteistön koneellakaan ei ole räjähdysvaaraa. Kiinteistö on Securitaksen 24/7 valvonnassa palohälytysten varalta. Palovaroittimia on sekä tuotantotiloissa että toimistotiloissa. Eri puolilla taloa on 9 kpl jauhesammuttimia sekä 3 kpl paloposteja. Työaika kiinteistöllä on normaalisti klo 02–18, joten kiinteistöllä ei olla yleensä ympäri vuorokauden. Palokunnan arvioitu saapumisaika paikalle on alle 7 minuuttia (alueen riskiluokka on 1 johtuen asukasluvusta ja kerrosalasta neliökilometrin alueella).

Suurimman tuotantotilan n. 2180 m², 1. kerroksessa tulipalon kuvaus: henkilökunta voisi yrittää tehdä ensisammutusta sammuttimilla ja kiinteistön paloposteista. Mikäli tämä ei riitä tai siitä huolimatta, tai jos tulisi hälytys esimerkiksi yöllä, voitaisiin soittaa numeroon 112 pelastuslaitokselle itse tai vartiointiliikkeen kautta ja pelastuslaitos ottaisi palon haltuun. Eerola tms. kutsuttaisiin palon aikana tai sen jälkeen imemään sammutusjätevesiä sulkukaivosta, rasvakaivosta, pihalta ja muualta kiinteistöstä. Tarvittaessa paikalle saataisiin noin tunnissa kaivinkone tekemään vallia ojan eteen pohjavesien kulun estämiseksi.

3.7 SAMMUTUSVEDEN TARPEEN JA SYNTYVÄN SAMMUTUSJÄTEVEDEN MÄÄRÄN ARVIOINTI

Keski-Uudenmaan palolaitoksen palomestarin mukaan sammutusvettä voisi kulua jopa 100 m³. Eerola-Yhtiöt arvioi sammutusjäteveden määräksi joitakin kymmeniä kuutioita normaalissa palossa.

Tukesin oppaan mukaan sammutukseen käytetystä vedestä noin puolet tai suuremmissa kohteissa 50–90 % jää sammutusjätevedeksi, eli tässä tapauksessa arviolta esimerkiksi jopa 50–90 m³. Osa sammutusvedestä höyrystyy palossa. Pelastuslaitos saa sammutusvettä HSY:n paloposteista. Heillä on 8–10 m³ säiliöautoja.

Joskus, jos esimerkiksi pohjavesi olisi vaarassa ja haluttaisiin varoa paljon sammutusveden käyttämistä, niin annetaan rakennuksen vaan palaa. Yritys kuitenkin haluaa, että rakennus tulee

yrittää sammuttaa, koska se antaa parhaat mahdollisuudet sille, että liiketoiminnan keskeytyminen on mahdollisimman lyhytaikaista.

3.8 SAMMUTUSJÄTEVESIEN HALLINNAN KUVAUS

Mikäli tulisi tulipalo ja sammutusjätevesiä olisi tarve imeä pois, voidaan kutsua esim. Eerola-yhtiöiden imuautoja sitä tekemään (tarvittaessa tulipalon aikana tai sen jälkeen): päivystysnumero 24/7 pk-seutu p. 09 855 3040 ja tarvittaessa Kanta-Häme p. 019 766 622 (Tervakosken yksikkö).

Imuautot pystyisivät imemään vesiä hulevesien sulkukaivosta, asfaltilta tai sisätiloistakin tarvittaessa. Mieluiten auto ihan vieressä, mutta enintään 40–50 m päässä. On tärkeää, että sulkukaivo on hyvin merkitty, että myös he löytäisivät sen ja T-avain löytyy. Kahden tunnin varoajalla pystytään imemään 50 m³ ja 8 h jopa 200 m³ vettä. Myös perävaunuyksikkö löytyy, jos olisi tarve kerätä suurempi vesimäärä.

Jätevedet voidaan viedä näytteenoton jälkeen esim. Fortumille Riihimäelle jätevesien käsittelyyn (sinne on varattava aika normaalisti, yleensä 2–3 päivän päähän, mutta pelastuslaitos voisi ehkä saada hätäkuormalle ohitusajan), joskus Eerolan mukaan on voinut viedä myös HSY:lle Ämmäsuolle (kysyttävä, arkena, aukioloaikana).

Sammutusjätevedet voisivat päästä viemäriin talon sisällä, mutta niitä voitaisiin kenties imeä rasvakaivosta tarvittaessa. Koko piha on päällystetty, mutta sulkukaivon jälkeen jossain kohtaa hulevedet kulkevat osan matkaa ojassa. Sammutusjätevesien voidaan tarvittaessa antaa valua kellariin, johon mahtuisi noin 132 m³. Palo-ovea ei siellä ole vielä, mutta se on tulossa remontissa. Palo-ovi suljettuna voi kyllä kenties estää veden pääsyn sinne.

Sammutusjäteveden kiinteät keräilyjärjestelmät (suljettava viemäriverkosto, sadevesiviemäröintiin kytketty säiliö, suoja-allas, vallitukset) olisivat toimivia, kun huolehditaan, että keräilyjärjestelmän kapasiteetti on riittävä ja että kertynyt jätevesi saadaan myös helposti pumpattua pois. Padottavat ojat tulevat suunnitelmaan vasta, jos likaista vettä pääsee tontin ulkopuolelle, mutta niihin ei ole onnettomuustilanteessa resursseja ja toimenpiteet jäävät siksi helposti tekemättä. Patoamista varten pitäisi saada jostain kaivinkone tekemään valjeja. Hätäkeskukseen kytkettyjen kohteiden kohdekortissa tulisi olla selkeä tieto keräilyjärjestelmän suunnitelmasta.

Sammutusjätevesien ei pitäisi olla normaalia kiinteistön tulipaloa erityisesti haitallisempia, koska kemikaaleja ei ole paljoa, eikä muitakaan erityisen haitallisia aineita.

Sammutusjäteveden koostumus selvitetään vaadittavien jatkotoimenpiteiden selvittämiseksi. Mikäli kerättyä vettä on käytetty vain rakenteiden jäähdytykseen ja siinä ei ole haitallisia aineita, vesi voidaan johtaa jätevesiviemäriin jätevedenpuhdistamon niin salliessa. Haitallisia aineita sisältävä sammutusjätevesi kuljetetaan jatkokäsittelyyn.

Sammutusjätevesinäytteenotto: pinta- ja pohjavesinäytteistä kannattaisi selvittää raportin (Flood 2018) mukaan ainakin kiintoaineen, ravinteiden, metallien, öljyhiilivetyjen sekä PCB, VOC-, PAH- ja PCDD/F-yhdisteiden pitoisuuksia sekä COD, happipitoisuus, pH ja sähkönjohtavuus. Maaperästä kannattaisi tutkia sammutusjätevesien vaikutuksia PIMA-asetuksessa (214/2007) säädettyistä aineista sekä maaperän pH. Sammutusjätevesien aiheuttamat toimenpiteet ovat raportin mukaan olleet hyvin tapauskohtaisia – maaperän kunnostamisia, veden käyttökielto ja pohjaveden seurantaa.

3.9 TOIMINTAVARMUUDEN YLLÄPIDON KUVAUS

Onnettomuuksia ehkäistään henkilökunnan koulutuksilla ja ohjeistuksilla, säännöllisillä tarkastuksilla ja huomioimalla asianmukaiset turvavarusteet. Häiriötilanteiden toiminta on erikseen ohjeistettu. Henkilöstö tietää mm., miten hulevesien sulkukaivo suljetaan. Palohälytyslaitteet on kytketty vartiointiliikkeeseen, joka valvoo tilannetta myös työajan ulkopuolella. Eerola-Yhtiöt tms. pystyy varmasti toimimaan monenlaisissa olosuhteissa.

Laitoksen pelastussuunnitelmaan on kirjattu toiminnanharjoittajan menettelyt tiedonkululle tulipalotilanteessa. Jos tuotantolaitoksessa sattuu vakava onnettomuus, toiminnanharjoittajan on viipymättä tehtävä ilmoitus tapahtuneesta pelastusviranomaiselle, kemikaaliturvallisuus- ja ympäristövalvontaviranomaiselle sekä tarvittaessa vesihuoltolaitokselle. Valvontaviranomainen voi antaa toiminnanharjoittajalle ohjeita mahdollisesta näytteenotosta ja muista toimenpiteistä.

Sammutusvaahdot ovat usein vaarallisia ympäristölle. Useimmat sammutusvaahdot ovat vesiliukoisia ja kulkeutuvat siten helposti ympäristöön päästyään maaperässä pohjaveteen ja vesistöihin. Kaikilla sammutusvaahdoilla on ainakin lyhytaikaisia haitallisia ympäristövaikutuksia (myös fluoraamattomilla). Sammutusvaahtoa sisältävää sammutusjätevettä ei saa päästää ympäristöön tai johtaa jätevedenpuhdistamolle. Sammutusvaahdonesteiden vaihtoväli on yleensä noin 10–15 vuotta tai joskus jopa 15–25 vuotta. Vaahdonesteestä otetaan 10 vuoden jälkeen näytteitä 1–2 vuoden välein vaahdon kunnon selvittämiseksi. (Tukes 2019)

4 ASIAN KÄSITTELY

4.1 TÄYDENNYKSET

Hakemusta on viranomaisen pyynnöstä 14.8.2025 täydennetty asemapiirroksella sekä laajennuksen viemäröinti-/pohjapiirroksella. Lisäksi hakemusta on täydennetty 13.10.2025 ja 19.12.2025 siten, kuin lausunnoista annetuissa vastineissa kohdissa 4.4.1 ja 4.4.2 on tuotu esiin.

4.2 TARKASTUKSET

Laitoksella ei ole tehty tarkastusta hakemuksen vireilläolon takia.

4.3 TIEDOKSIANTO JA TIEDOTTAMINEN

Erityistä selvitystä koskeva lupamääräys (19.) sammutusjätevesiin liittyvien haittojen ehkäisymahdollisuuksien selvittämisestä on annettu siksi, koska laitos sijaitsee

vedenhankintakäytössä olevalla pohjavesialueella ja vedenotto-oikeuden haltija on nostanut hakemuskäsittelyn aikana esiin sammutusjätevesien hallinnan. Asianosaisiksi on siten katsottu ympäristönsuojelun yleistä etua valvova viranomainen (Uudenmaan ELY-keskus, 1.1.2026 lähtien Lupa- ja valvontavirasto) sekä vedenotto-oikeuden haltija (oy Karl Fazer ab). Asian käsittelyssä on noudatettu, mitä ympäristönsuojelulain 96 §:ssä on säädetty. Hakemusta ei ole annettu tiedoksi julkisella kuulutuksella. Asian laadun katsotaan olevan sellainen, että asianosaisille on voitu varata tilaisuus tehdä muistutuksia sekä antaa tieto hakemuksesta lausuntopyyntöillä.

4.4 LAUSUNNOT JA VASTINEET

Hakemuksesta pyydettiin 21.8.2025 lausunnot Uudenmaan ELY-keskukselta ja oy Karl Fazer ab:ltä. Oy Karl Fazer ab:ltä pyydettiin hakemuksen täydentämisen takia 11.11.2025 uusi lausunto. Uudenmaan ELY-keskukselta ei katsottu tarpeelliseksi pyytää uutta lausuntoa.

4.4.1 ENSIMMÄISEN LAUSUNTOKIERROKSEN LAUSUNNOT JA VASTINEET

Uudenmaan ELY-keskus ilmoitti 11.9.2025, ettei se anna lausuntoa hakemuksesta.

Oy Karl Fazer ab totesi 9.9.2025 saapuneessa lausunnossaan mm. seuraavaa:

”Vedenottolupien ja suoja-aluepäätöksen haltijana oy Karl Fazer ab katsoo, että sammutusjätevesien hallintasuunnitelmaa tulisi täydentää sen arvioimiseksi, onko kuvatut hallintatoimenpiteet riittäviä poistamaan ympäristövahingon aiheuttamat haitat ympäristölle, kun toiminta sijoittuu pohjavesialueelle elintarviketeollisuuden ja asutuksen välittömään läheisyyteen. Esitetyssä sammutusjätevesien hallintasuunnitelmassa tulisi ottaa vahvemmin kantaa siihen, saadaanko sammutusjätevedet otettua talteen riittävässä määrin ja riittävän nopeasti. Suunnitelmasta jäi myös epäselväksi toimenpiteet, joihin todellisuudessa ryhdyttäisiin onnettomuustilanteissa.

Suunnitelmaa tulisi tarkentaa ainakin seuraavin osin:

Kappale 4 Vaarallisten kemikaalien, jätteiden, sekä palavien materiaalien varastojen kuvaus

Vaarallisia kemikaaleja ei ole luokiteltu vaaraominaisuuksien mukaan (räjähtävä, syttyvä, hapettava, paineenalainen kaasu, syövyttävä, myrkyllinen, terveyshaitta, ympäristölle vaarallinen). Suunnitelmassa kuvattiin pesukemikaalit, mutta ei mainittu kylmäaineita, vaikka suunnitelman mukaan kiinteistössä on jo 8 kpl kylmälaitteita. Suunnitelmassa todetaan, että varautuminen olisi mahdollista esimerkiksi kaivonsulkijamatolla, mutta ei esitetä suunnitelmaa niiden hankkimiseksi. Palokuormasta, esimerkiksi pakkaustarvikevaraston osalta, tai niiden mahdollisesta palo-osastoinnista ei ole mainintaa.

Kappale 8 Sammutusjätevesien hallinnan kuvaus

Puuttuu tieto sammutusjätevesien talteenottomenetelmien kapasiteetista; mikä on esimerkiksi hallintamenetelmänä esitetyn hulevesien sulkukaivon tilavuus ja kyky pidättää sammutusjätevesiä suhteessa esitettyyn sammutusjätevesien arvioituun määrään. Suunnitelmassa esitetään, että imuauto pystyisi kahden tunnin varoajalla imemään 50 m³ ja 8 tunnin varoajalla jopa 200 m³ sammutusjätevesiä, mutta ei esitetä arviota siitä, pystytäänkö sammutusjätevesiä pidättämään varoajan ajan esitetyillä hallintatoimenpiteillä.

Suunnitelmassa todetaan, että on tärkeä merkitä sulkukaivo onnettomuustilanteita varten, mutta siitä ei selviä, onko se merkitty.

Suunnitelmassa todetaan, että sammutusjäteveden kiinteät keräilyjärjestelmät (suljettava viemäriverkosto, sadevesiviemärintiin kytketty säiliö, suoja-allas, vallitukset) olisivat toimivia, mutta ei esitetä suunnitelmaa sellaisen hankkimiselle.

Suunnitelmassa todetaan, että padottaviin ojiin sammutusjätevesien hallitsemiseksi onnettomuustilanteessa ei ole resursseja. Kuitenkin kappaleessa 6 todetaan, että kaivinkone voitaisiin saada noin tunnissa paikalle tekemään vallia ojan eteen. Epäselväksi suunnitelmassa siten jää, aiottaisiinko onnettomuustilanteessa valjeja tehdä vai ei, ja mihin tunnin aika-arvio perustuu.

Tiedot ulkoalueiden vuodonhallintavälineiden saatavuudesta, mm. kaivonsulkumattojen osalta, puuttuu. Lisäksi suunnitelmasta ei selviä, koulutetaanko kuljetusliikenteen edustajia vuodontorjuntaan.

Kappale 9 Toimintavarmuuden ylläpidon kuvaus

Puuttuu tieto henkilöstön mahdollisesta ensisammutuskoulutuksesta.

Puuttuu tieto siitä, kuinka usein henkilöstö koulutetaan toimimaan palotilanteissa.

Suunnitelmassa mainitaan, että häiriötilanteiden toiminta on erikseen ohjeistettu, mutta sitä ei esitetä suunnitelmassa tarkemmin. Epäselväksi jäi esimerkiksi se, onko häiriötilanteen suunnitelmassa toimenpiteet mm. Eerola-yhtiöiden hälyttämisen suhteen tai kaivinkoneen tilaamisen suhteen, ja kuka niistä on vastuussa.”

Hakija totesi 13.10.2025 saapuneessa vastineessaan mm. seuraavaa:

”Kappale 4 Vaarallisten kemikaalien, jätteiden, sekä palavien materiaalien varastojen kuvaus

Taulukossa 1 on pesukemikaalien ja kylmäaineiden määrät 10.10.2025 sekä vaaraominaisuudet kemikaalien käyttöturvatieotteiden mukaan. Kemikaalit ovat osin muuttuneet siitä, mitä oli

Vantaan kaupunkiympäristölautakunnan lupajaosto

ympäristöluvassa; mustalla on uudet aineet ja 6 ainetta on poistunut käytöstä. Myös kylmälaitteissa on tapahtunut paljon muutoksia. Uudet laitteet on merkitty mustalla.

Pakkaustarvikevarastossa säilytetään tilan ahtauden vuoksi vain noin viikon pakkausmateriaalit, noin 8–10 kuormalavaa á noin 80 cm x 120 cm x 2 m. Tilassa ei ole palo-osastointia.

Taulukko 1 (jatkuu seuraavalla sivulla). Pesukemikaalien ja kylmäaineiden määrät 10.10.2025 sekä vaaraominaisuudet.

Pesukemikaali	Määrä noin	Vaaraominaisuudet
Topaz CL 1 (Ecolab)	10 l	H290 Voi syövyttää metalleja. H314 Voimakkaasti ihoa syövyttävää ja silmiä vaurioittavaa. H400 Erittäin myrkyllistä vesieliöille. H411 Myrkyllistä vesieliöille, pitkäaikaisia haittavaikutuksia. Täydentävät vaaralausekkeet : EUH031 Kehittää myrkyllistä kaasua hapen kanssa.
TASKI Sani 100 W1b (Diversey)	5 l	Tuote ei sisällä vaaralliseksi luokiteltuja aineita ilmoitettavissa pitoisuuksissa.
TASKI Jontec 300 free F4a (Diversey)	10 l	Ei luokiteltu, ei muita tunnettuja vaaroja.
Divodes FG VT29 0,75 l (Diversey), suihkepullo + 5 l kanisteri	10 l	H225 - Helposti syttyvä neste ja höyry. H318 - Vaurioittaa vakavasti silmiä. H336 - Saattaa aiheuttaa uneliaisuutta ja huimausta.
FAIRY ORIGINAL Käsitiskiaine (Procter & Gamble)	0,5 l	R38-41Ärsyttävä; Ärsyttää ihoa - .Vakavan silmävaurion vaara
Suma Gel Force D3.2 (Diversey)	5 l	H314 Voimakkaasti ihoa syövyttävää ja silmiä vaurioittavaa. H290 Voi syövyttää metalleja.
SANET PERFECT 10 X 1 LITER (Werner & Mertz)	4 l	H319:Ärsyttää voimakkaasti silmiä
Omo Professional Sensitive Color (Diversey)	1kg	H319 - Ärsyttää voimakkaasti silmiä.
Yhteensä	45,5 kg	

Kylälaitteiden kylmäaineet	Määrät (kg)	Vaaraominaisuudet
Iso kalakylmiö R404A	225	H280 sisältää paineen alaista kaasua; voi räjähtää kuumennettaessa.
Lähtevien Kylmiö R449A	10	H280
Uusi kylmävarasto R449A	30	H280
Uusi kylmävarasto R449A (toinen laite)	30	H280
Raputunneli R422D	20	H280
Kalakylmiön vanha jäähdytin R452A	10	H280
Kalakylmiön lisäjäähdytys R452A	6	H280
Tilojen 115, 116 ja 131 jaettu jäähdytin - "Bitzer" R449A	20	H280
Liuskejääkone R404A	8	H280
Kuivavaraston lämmitys R410A	1	H280
Toimiston jäähdytys R410A	1,6	H280
Tuotannon jäähdytys R422D	30	H280; Varastointi: P403 Varastoi paikassa, jossa on hyvä ilmanvaihto. P410 Suojaa auringon valolta. P273 Vältettävä päästämistä ympäristöön. P314 Hakeudu lääkäriin, jos ilmenee pahoinvointia
Tuotannon jäähdytys R422D (toinen laite)	20	H280; varastointi kuten edellinen
Yhteensä	411,6	

Kappale 8 Sammutusjätevesien hallinnan kuvaus

Hulevesien sulkukaivo ei ole erityisen suuri. Pihalla on useita sadevesikaivoja ja putkisto on halkaisijaltaan 160 mm. Sulkukaivolle on tilattu merkintäkyltti ja sen avain kiinnitetään ketjulla viereiseen aitaan. Kaivon kansi on pidettävä tyhjänä, jotta se voidaan avata.

Piha-aluetta 9.10.2025 tarkasteltaessa totesimme, että rakennuksen edessä on syvimmillään noin 70 cm x 10 m x 30 m kokoinen syvennys, johon mahtuisi noin 100 m³ sammutusvettä, eli koko maksimimäärä. Joten vesi pysyisi siinä, kunnes imuautot saisivat sen imettyä, eikä erillistä säiliötä tai suoja-allasta tarvita. Lisäksi talon sisälle jäisi tulipalossa vettä ja osa siitä voisi valua kellariin. Talon kapea takaosa on ainoa paikka, josta sammutusvesi voisi valua alempana olevaan metsään ja ojaan, muualla veden valumissuunnat ovat rakennusta kohti.

Kaivonsulkumattoja emme pitäneet tarpeellisina ulkona, kun huleveden sulkukaivosta voi sulkea

vedenkulun. Sisällä kemikaaleille on suoja-allas ja kemikaalimäärät ovat pieniä, joten päästöt viemäriinkään eivät olisi suuria palotilanteessa. Kiinteistölle ei tule esimerkiksi öljykuljetuksia, joista voisi päästä suuria määriä öljyä maahan. Kiinteistön viemäriverkko ei ole suljettava.

Tuo padon rakentaminen ojaan ja sen resurssipula onnettomuustilanteissa oli mainittu lähteenä käytetyssä Tukesin oppaassa. Tunnin aika-arviota on nyt tarkennettu kahteen tuntiin (Kuljetusliike Niko Luoto p. 040-4121245 pystyy tulemaan rakentamaan kaivinkoneella vallin 2 tunnin varoajalla). Kaivinkone voisi tarvittaessa tehdä vallia/patoa talon luoteiskulmalle, taakse tai naapuritontin kautta talon taakse ojaan. Maata voisi ottaa mahdollisimman läheltä sopivasta paikasta ja imeä vedet sitten tarvittaessa imuautolla.

Kuljetusliikenteen edustajien kouluttamista ei pidetty tarpeellisena, koska heitä on niin monta. Oma henkilöstö voi huolehtia esimerkiksi mahdollisista pienistä autojen öljyvuodoista pihalla. Kiinteistöllä on olemassa imuainetta onnettomuuksia varten ja henkilöstö tietää sen sijainnin.

Kappale 9 Toimintavarmuuden ylläpidon kuvaus

Henkilöstölle järjestetään ensisammutuskoulutukset alkuvuodesta 2026. Sammutusvälineiden paikat merkitään pohjapiirrookseen ja laitetaan näkyville/jaetaan henkilöstölle. Henkilöstöä tullaan kouluttamaan 5 vuoden välein. Tulipaloja koskeva toimintaohje henkilöstölle on laadittu ja jaetaan heille. Supply Chain Manager (- - poistettu nimi - -) ja hänen varahenkilönsä ovat työpäivinä vastuussa imuautojen ja kaivinkoneen tilaamisesta tarvittaessa ja yöaikaa varten toimintaohjeet on annettu niistä Securitas vartiointiyritykselle, joka tilaisi myös palokunnan tulipalotilanteessa sekä huolehtisi hulevesien sulkukaivon kiinni. Imuautoja on myös esimerkiksi Lassila & Tikanojalla.

Tulipalotilanteessa HSY:ltä pitäisi pyytää lupa sammutusjätevesien päästämiseen viemäriin ja jos kiinteistö liittyisi hulevesiviemäriin, niin myös sinne päästämiseen. Kiinteistön tulipalo ei kovin paljoa poikkeaisi esimerkiksi asuintalon tulipalosta, koska siellä ei ole suuria määriä kemikaaleja tai muuta vaarallista (useampi kylmälaite kyllä). Pelastuslaitoksen kohdekortille merkitään tarvittavat tiedot kiinteistöstä. Kylmälaitteiden sammutus voi vaatia sammutusvaahtoa veden sijaan räjähdysvaaran takia kylmäaineiden käyttöturvatiedotteiden mukaan.

Jos yrityksen toiminta edelleen kasvaa, joutuu se etsimään uusia tiloja kenties noin 4–5 vuoden kuluttua ja saattaisi silloin muuttaa pois kiinteistöltä. Henkilöstöä on nykyään jo noin 80.

Vastaukset on laadittu yhdessä yrityksen kanssa. Keskustelin lisäksi 8.10.2025 Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen päivystävän palomestarin (- - poistettu nimi - -, 30 vuoden kokemus), palotarkastajan (- - poistettu nimi - -) ja ympäristövahinkojen torjuntaan erikoistuneen palohenkilön (- - poistettu nimi - -) kanssa.

4.4.2 Toisen lausuntokierroksen lausunnot ja vastineet

Oy Karl Fazer ab totesi 26.11.2025 jättämässään uudessa lausunnossaan mm. seuraavaa:

”Vedenottolupien ja suoja-aluepäättöksen haltijana oy Karl Fazer ab katsoo, että Johan I Hallen & Bergfalk Oy:n toimittama vastine sammutusjätevesien hallintasuunnitelman täydentämiseksi on riittävän kattava täyttämään sammutusjätevesien hallintasuunnitelmassa vaadittavat asiat, mutta haluaa huomauttaa muutamista kohtuudella toteutettavista toimenpiteistä, joilla voitaisiin pienentää riskiä sammutusjätevesien mahdollisista haitallisista vaikutuksista ympäristölle, kun toiminta sijoittuu pohjavesialueelle elintarviketeollisuuden ja asutuksen välittömään läheisyyteen.

Huomiot koskevat seuraavia kohtia:

Kappale 4 Vaarallisten kemikaalien, jätteiden, sekä palavien materiaalien varastojen kuvaus

Täydennykseen on päivitetty kemikaaliluettelo, joissa uusina kemikaaleina kylmälaitteiden kylmäaineet.

Oy Karl Fazer Ab:n näkemys on, että kylmäaineiden vaaraominaisuuksilla voi olla merkitystä tulipalotilanteessa, ja täydennyksessä mainitaankin, että kylmälaitteiden sammutus voisi vaatia sammutusvahtoa veden sijaan räjähdysvaaran takia. Kylmälaitteiden sijainnit ja käytetyt kylmäaineet olisi hyvä lisätä pelastuslaitoksen kohdekortille, ellei niin ole jo tehty.

Kappale 8 Sammutusjätevesien hallinnan kuvaus

Täydennyksen mukaan sulkukaivolle on tilattu merkintäkyltti, ja sen avain on tarkoitus kiinnittää ketjulla viereiseen aitaan. Kaivonkansi on tarkoitus pitää tyhjänä avaamista varten.

Oy Karl Fazer Ab:n näkemys on, että toimenpiteet ovat oikeita, mutta tulisi vielä miettiä avaimen paikkaa, jotta se ei tahallista tai tahattomista syistä häviä ja kestää kaikki sääolosuhteet. Kaivonkannen alue tulisi merkitä parkkeerauskieltoalueeksi asfalttimerkinnöin tai sen osoittavin kyltein.

Täydennyksen mukaan tulipalotilanteessa talon sisälle jäisi vettä ja osa siitä voisi valua kellariin. Talon kapea takaosa on ainoa paikka, josta sammutusvesi voisi valua alempana olevaan metsään ja ojaan, sillä muualla veden valumissuunnat ovat rakennusta kohden.

Oy Karl Fazer Ab:n näkemys on, että sammutusjäteveden valumisesta talon takaosasta metsään ja ojaan tulisi tehdä riskinarviointi ja määrittää sille mahdolliset hallintatoimenpiteet, ellei niin ole jo tehty. Olisi varmasti tarpeellista määrittää asemapiirroksen suunnitellut pato- ja tulvavallialueet onnettomuustilanteessa ja liittää se onnettomuustilanneohjeeseen, ellei niin ole jo tehty.

Täydennyksen mukaan kaivonsulkumattoja ei pidetty tarpeellisina ulkona, kun huleveden sulkukaivoista voi sulkea vedenkulun. Täydennyksessä todetaan, että oma henkilöstö voi huolehtia mahdollisista pienistä autojen öljyvuodoista pihalla, sillä kiinteistöllä on olemassa onnettomuustilanteita varten imuainetta, jonka sijainnin henkilöstö tietää.

Oy Karl Fazer Ab:n näkemyksen mukaan autojen pienet öljyvuodot eivät ole varsinaisesti sammutusjätevesien hallintasuunnitelmaan kuuluvia asioita, mutta todettakoon, että vuodontorjuntakaappi tarvittavine välineistöineen (kaivonsulkumatot, imeytyspuomit, imeytysrae) on kustannustehokas tapa estää haitallisen pienen vuodon pääsy hulevesikaivoon. Ulkona sijaitseva vuodontorjuntakaappi hyvin merkittynä ja ohjeineen mahdollistaa sen, että kuljetusliikkeiden edustajat voivat aloittaa vuodontorjunnan myös itsenäisesti, ilman henkilökunnan aloitetta.

Täydennyksessä todetaan, ettei kuljetusliikkeen edustajien kouluttamista pidetä tarpeellisena, koska heitä on niin monta. Jos kuljetusliikkeiden edustajien koulutusta ei pidetä tarpeellisena, olisi Oy Karl Fazer Ab:n näkemyksen mukaan sitäkin tärkeämpää, että toimintaohjeet ympäristövahinkotilanteessa olisivat kuljetusliikkeiden saatavilla esimerkiksi ulkona, sisältäen tiedot, keneen ottaa yhteyttä ympäristövahinkotilanteessa.

Kappale 9 Toimintavarmuuden ylläpidon kuvaus

Täydennyksen mukaan henkilöstölle järjestetään ensisammutuskoulutus alkuvuodesta 2026, ja koulutus uusitaan 5 vuoden välein. Tulipaloja koskeva toimintaohje henkilölle on laadittu ja laitetaan näkyville/jaetaan henkilöstölle. Vastuut imuautojen ja kaivinkoneiden tilaamisesta on määritetty sekä oman henkilöstön edustajalle (työpäivän aikana) että Securitas vartiointiyritykselle (yöaikana).

Oy Karl Fazer Ab:n mielestä ensisammutuskoulutus tulisi varmistaa myös uusille työntekijöille kohtuullisessa ajassa. Vartiointiyritys Securitaksen vasteajan perusteella tulisi arvioida valmius tulipalotilanteessa toimimiseen yöaikaan.

Pyydämme mahdollisuutta lausua, mikäli sammutusjätevesien hallintasuunnitelmaa täydennetään vielä. - -"

Hakija totesi 19.12.2025 saapuneessa vastineessaan mm. seuraavaa:

"- - JHB kiittää Fazeria antamastaan ohjeistuksesta. Ohessa on JHB:n vastaukset Fazerin kommentteihin.

Kappale 4 Vaarallisten kemikaalien, jätteiden, sekä palavien materiaalien varastojen kuvaus

- - Kylmälaitteiden sijainnit ja käytetyt kylmäaineet on merkitty pelastuslaitoksen kohdekortille. Pelastuslaitosta on ohjeistettu käyttämään sammutusvaahtoa veden sijaan ainakin kylmälaitteisiin liittyen ja esimerkiksi, jos paloa tulisi sammuttaa talon takapuolelta, koska sielläkin on kylmälaitteita ja niiden ulkoyksiköitä. Näin myös ehkäistäisiin sammutusjätevesien valumista talon taakse metsään ja ojaan. Sammutusvaahdot imettäisiin imuautolla pois, koska ne voivat olla vaarallisia ympäristölle.

Kappale 8 Sammutusjätevesien hallinnan kuvaus

- - Aidassa on nyt kyltti "sulkukaivo" kaivon kohdalla ja kaivon kannen teräksinen T-koukkuavain on myös siinä. Lisäksi yrityksellä on vara-T-koukkuavaimia, jos avain katoaisi. Yritys aikoo merkitä kaivon esimerkiksi punaisella värillä sekä esteillä sen ympärille.

Tulvavallin rakentaminen tulisi tehtäväksi vain siinä tilanteessa, että tulipalo olisi niin suuri tai sellaisessa paikassa, että sammutusvettä voisi sammutusvaahdon käyttämisestä huolimatta päästä valumaan metsään ja ojaan. Valli piirretään talon ilmakehuun ja liitetään onnettomuusohjeisiin. Tulipalon ehkäisynä kylmälaitteita huolletaan ja tarkkaillaan säännöllisesti.

Yritys tilasi vuodontorjuntakaapin ja asentaa sen lastauslaiturille, sekä tekee lyhyen ohjeen ulos onnettomuustilanteita varten, niin kuljetusyrityksetkin osaavat toimia ja ottaa yhteyttä oikeaan henkilöön tarvittaessa.

Kappale 9 Toimintavarmuuden ylläpidon kuvaus

- - Yritys kouluttaa koko henkilöstön rakennuksesta poistumisesta tulipalotilanteissa vuosittain. Perehdytyslomakkeelle lisätään kohta alkusammutuksesta ja poistumisesta. Yritys on tehnyt toimintaohjeen Securitakselle yöaikaan sekä nimennyt viisi vastuuhenkilöä omasta henkilöstöstä toimimaan saman ohjeen mukaan. - -"

5 YMPÄRISTÖNSUOJELUVIRANOMAISEN RATKAISU

Vantaan kaupunkiympäristölautakunnan lupajaosto päättää hyväksyä Johan i Hallen & Bergfalk oy:n 19.2.2025 päivätyn sekä 13.10.2025 ja 19.12.2025 saapuneissa vastineissa täydennetyn sammutusjätevesien hallintasuunnitelman kalankäsittelylaitoksen ympäristöluvan 20.8.2024 § 77 (VD/4143/11.01.01.00/2023) lupamääräyksessä 19 edellytettynä selvityksenä. Selvityksen perusteella ei ole tarpeen tämentää lupamääräystä tai täydentää lupaa.

6 RATKAISUN PERUSTELUT

6.1 SELVITYKSEN HYVÄKSYMINEN

Johan i Hallen & Bergfalk oy:n kalankäsittelylaitoksella on Vantaan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisena toimivan kaupunkiympäristölautakunnan lupajaoston 20.8.2924 § 77 myöntämä ympäristölupa. Lupa on lainvoimainen. Luvan haltija on 19.2.2025 toimittanut Vantaan ympäristökeskukseen lupamääräyksessä 19 edellytetyn suunnitelman sammutusjätevesiin liittyvien haittojen ehkäisymahdollisuuksien selvittämiseksi. Suunnitelmaa on täydennetty siten, kuin asian käsittelyn yhteydessä esitetyistä vastineista ilmenee.

Ympäristönsuojelulain 90 §:n mukaan lupaviranomainen voi täsmentää lupamääräystä tai täydentää lupaa 54 §:n nojalla saadun erityisen selvityksen perusteella. Asian käsittelyssä noudatetaan, mitä 96 §:ssä säädetään.

Lupamääräyksen 19 mukaan sammutusjätevesien hallintasuunnitelman on tullut sisältää vähintään sammutusjätevesien laadun ja määrän arviointi, keräysmenetelmät (toimenpiteet onnettomuustilanteessa) sekä käsittelytapa ja -paikka. Määräyksen perustelujen mukaan vaatimus selvityksen tekemiseksi annettu siksi, koska laitos sijaitsee vedenhankintakäytössä olevalla pohjavesialueella ja vedenotto-oikeuden haltija on nostanut hakemuskäsittelyn aikana esiin sammutusjätevesien hallinnan kysymykset.

Tulipalotilanteessa sammutusjätevesien hallinta perustuu selvityksen mukaan veden leviämisen estämiseen sekä tarvittaessa sammutusvesien poistamiseen imuautokalustolla. Laitoksella käsiteltävien kemikaalien määrät ovat vähäisiä, minkä vuoksi sammutusjätevesien ei arvioida olevan tavanomaista kiinteistöpalotilannetta merkittävästi haitallisempia. Sammutusjätevedet toimitetaan näytteenoton jälkeen asianmukaiseen käsittelyyn. Kiinteistön pihalla on selkeästi merkitty sulkukaivo. Piha-alue on päällystetty, ja piha-alueella oleva luonnollinen syvennys sekä rakennuksen sisätilat ja kellari suunnitelman mukaan mahdollistavat sammutusvesien tilapäisen pidättämisen kiinteistön alueella. Jos sammutusvettä uhkasi päätyä maastoon, viimekätisenä keinona voitaisiin rakentaa tilapäinen tulvavalli ennalta suunniteltuun paikkaan. Henkilöstö on perehdytetty onnettomuustilanteiden varalle.

Johan i Hallen & Bergfalk oy:n esittämä ja täydentämä kalankäsittelylaitoksen sammutusjätevesien hallintasuunnitelma täyttää lupamääräyksessä 19 asetetut vaatimukset. Laitoksella on harjoitettu kalankäsittelytoimintaa jo 1990-luvulta lähtien Arvo Kokkonen oy:n nimellä, ja se sijaitsee Fazerilan vedenhankintakäytössä olevan pohjavesialueen läntisellä osa-alueella (osa-alue I), pohjaveden muodostumisalueella ja pohjavedenottamoiden suoja-aluepäätöksen mukaisella kaukosuojavyöhykkeellä. Hakijan toimittama selvitys antaa aiempaa kattavammin tietoa laitoksen sammutusjätevesien hallinnan keinoista mahdollisen tulipalon aikana.

Laitosalue sijaitsee noin 500 metrin etäisyydellä lähimmästä käytössä olevasta vedenottamosta, eikä läntisen osa-alueen (osa-alueen I) pohjavesi todennäköisesti ole välittömässä yhteydessä vedenottamoihin. Pohjavesialueen länsipäässä pohjavesi virtaa asiakirjojen perusteella pääasiassa itään ja koilliseen ja purkautuu Lähdepuiston alueella. Lisäksi Fazerin tehdasalueen ja pohjavesialueen länsiosan välillä on maatutkaluotausten perusteella pohjaveden virtausta ohjaava ja rajoittava kalliokynnys. Myöskään laitosalueen hulevedet eivät karttatarkastelun perusteella todennäköisesti suuntaudu vedenottamoille, vaan niistä pois päin.

Selvityksen perusteella ei ole tarpeen täsmentää lupamääräystä tai täydentää lupaa. Tulipalon mahdollisesti sattua sammutusjätevesistä ei selvityksen perusteella katsota aiheutuvan sellaista pilaantumista tai sen riskiä ympäristölle tai maaperälle, että alueen pohjavesi olisi vaarassa pilaantua. Selvityksessä on riittävästi varauduttu maaperän ja pohjaveden pilaantumisen ehkäisytoimenpiteisiin, kun otetaan huomioon toiminnan luonne ja ympäristöolosuhteet, olemassa olevat ohjeistukset ja laitoksen tulipaloriski.

6.2 VASTAUS LAUSUNTOIHIN

Lupaviranomainen vastaa *oy Karl Fazer ab:n* lausuntoon seuraavasti: Lausunnoissa esitetyt vaatimukset on otettu huomioon vastineista ja ratkaisun perusteluista ilmenevällä tavalla. Oy Karl Fazer ab:lle ei sen pyynnön vastaisesti varattu mahdollisuutta antaa lausuntoa hakijan viimeisimmästä vastineesta (päiv. 19.2.2025). Tahoa katsotaan kuullun asian käsittelyn yhteydessä riittävästi. Hakijan viimeisimmästä vastineesta ei esitetty sellaista uutta tietoa, minkä takia kolmannen kuulemiskierroksen toteuttaminen olisi ollut välttämätöntä.

7 PÄÄTÖKSEN VOIMASSAOLO

Tämä päätös on voimassa toistaiseksi. (YSL 87 §)

8 SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

- Ympäristönsuojelulaki (YSL 527/2014): 5–7, 14–17, 20, 34, 39–40, 42, 43, 83, 85, 87, 90, 96, 190, 191, 205 §
- Valtioneuvoston asetus ympäristönsuojelusta (YSA 713/2014): 2–4, 7, 12–15 §
- Hallintolaki (HL 434/2003): 32–34, 62 a §
- Vantaan kaupunginvaltuuston hyväksymä Vantaan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen taksa ja maksutaulukko, 16.12.2024 § 17 (voimaantulo 1.1.2025)

9 KÄSITTELYMAKSU JA SEN MÄÄRÄYTYMINEN

Tästä päätöksestä peritään hakijalta taksan mukaisena käsittelymaksuna yhteensä 1 170,00 €. Lasku lähetetään erikseen.

Vantaan kaupunkiympäristölautakunnan lupajaosto

Vantaan kaupunginvaltuusto on 16.12.2024 § 17 hyväksynyt Vantaan kaupungin ympäristösuojeluviranomaisen taksan yleiset perusteet ja maksutaulukon sekä saattanut nämä voimaan 1.1.2025 alkaen. Maksutaulukon kohdan 11.2 mukaan muun kunnan ympäristösuojeluviranomaisen lakisääteisen tehtävän käsittelystä peritään maksuna 78 €/h.

Tässä tapauksessa asian käsittelyyn on kulunut aikaa yhteensä 15 h, jolloin perittävä maksu on 15 h x 78 €/h = 1 170 €.

10 PÄÄTÖKSEN TIEDOKSIANTO JA PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Täytäntöönpano: Ote liitteineen:

- Hakija

Jäljennös (sähköisesti):

- Lupa- ja valvontavirasto
- oy Karl Fazer ab

Tiedoksianto: Päätös annetaan tiedoksi julkisella kuulutuksella noudattaen, mitä hallintolain 62 a §:ssä säädetään. Päätöksen tiedoksianto toimitetaan julkaisemalla kuulutus ja kuulutettava asiakirja Vantaan kaupungin verkkosivuilla. Päätöstä koskevan kuulutuksen julkaisemisesta ei tiedoteta sanomalehdessä.

Muutoksenhakuohje: Nro 9. "Valitus Vaasan hallinto-oikeudelle ympäristönsuojelulain nojalla tehdystä päätöksestä"

Lisätiedot: ympäristötarkastaja Eeva Somerkoski, p. 040 768 0359,
eeva.somerkoski(at)vantaa.fi

11 MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen voidaan hakea muutosta ympäristönsuojelulain 190 §:n mukaisesti Vaasan hallinto-oikeudelta. Asian käsittelystä perittävään maksuun haetaan muutosta samassa järjestyksessä kuin pääasiaan. Valitusosoitus Vaasan hallinto-oikeudelle on liitteenä.